

Zet een grabbelton bij je voordeur

Nieuwe trend: zelfvoorzienend leven

Nog niet zo lang geleden konden we in Nederland rustig achteroverleunen. De overheid zorgde goed voor onze werklozen en bejaarden, en ving ons op als wij vielen. Sinds de financiële crisis moeten we het steeds vaker zelf uitzoeken. Wij Nederlanders lijken daar goed in te zijn, want de 'zelf-doen-trends' schieten als paddenstoelen uit de grond. 'Delen' is daarbij het toverwoord. "Geven werkt aanstekelijk."

Toen ik nog op een studentenvereniging zat, deed ik mee aan liftwedstrijden. In duo's naar Parijs, wie er het eerst is! Het werkte als een tierelier; er waren altijd mensen die om een praatje verleggen zaten of graag wilden showen dat hun Audi R8 met gemak 200 kilometer per uur haalt.

Tegenwoordig zie ik – helaas – nauwelijks lifters staan. Meerijden kan nu veel gemakkelijker, via apps als Uber of (het nu nog Amerikaanse) Lyft. Je checkt of er een auto in de buurt is met een plekje vrij, je betaalt, en de lift is geregeld.

Estland in 1 dag opgeruimd

Zomaar een simpel voorbeeld van een nieuwe, onomkeerbare trend van zelfvoorziening. Deze trends buitelen in razend tempo over elkaar heen. Ja, we bezoeken nog steeds een supermarkt, dokter en school. En ja, we zijn voor ons gas nog steeds afhankelijk van Rusland – maar hoelang nog? We printen straks alles in 3D, we creëren energie-neutrale woningen, we doen aan *e-learning* en als we ons beroerd voelen, checken we de Thuisarts-app. We gaan – oké, vaak noodgedwongen – voor onszelf werken en regelen zelf ons pensioen via een broodfonds. Deelnemers leggen dan maandelijks geld in, en wie langdurig

ziek is, wordt uit dat potje betaald. Dáág, overheid.

Wie alles van deze ontwikkelingen weet, is Nils Roemen. "Ik raakte geïnspireerd door een filmpje waarin 50.000 vrijwilligers op één dag heel Estland schoonmaakten en meer dan 10.000 ton afval opruimden. *Shocking* vond ik dat. Als dit kan, kunnen we nog veel meer, dacht ik. We hoeven alleen maar de juiste mensen op de juiste plaats met elkaar te verbinden. Dat is toen mijn werk geworden." Nils bedacht (met Herman Dummer) het principe 'Durf te vragen', dat als #dtv groot geworden is op Twitter. De term 'zelfvoorzienend leven' dekt eigenlijk de lading niet, constateert hij. "De overheid heeft het steeds over participeren en zelfredzaamheid, maar roept vervolgens dat we voor elkaar moeten zorgen en

We moeten minder in termen van geld denken, en weer durven vragen

moeten delen. Dat gebeurt ook steeds meer. Samenvoorzienend zou dus een betere term zijn."

Delen durven we, vragen niet

Delen durven we wel, maar om hulp vragen vaak niet, merkt Nils. "We willen anderen niet tot last zijn, kinderen die vragen worden overgeslagen – zo worden we opgevoed. Maar als ik mensen in mijn straat vertel hoeveel geld we hadden bespaard als we met elkaar één grasmaaier en boormachine hadden gekocht, en dat we van het overgebleven geld met elkaar op wintersport hadden gekund, dan gaan ze opeens nadenken. Maar het gaat natuurlijk niet enkel om geldbesparing; door nieuwe spullen te blijven kopen, helpen we de wereld naar de knoppen. We blijven nieuwe grondstoffen uit de aarde trekken voor spullen die er al zijn." We moeten minder in termen van geld denken, en weer durven vragen, stelt Nils. Zo zette hijzelf alvast zijn verlanglijstje op zijn website. "Bedenk wat jij nodig hebt, en vraag aan je omgeving wat zij nodig hebben. Of zet net als ik een grabbelton bij je deur, en stop daar al je spullen in die je niet meer gebruikt, zoals boeken of een oude telefoon. En waarom zouden we in een kerkdienst niet in plaats van een collecte tien minuten

‘Door nieuwe spullen te blijven kopen, helpen we de wereld naar de knoppen’

inruimen om te zeggen: jullie hebben nu deze prachtige preek gehoord. In onze gemeenschap is dit en dat nodig; wie helpt er mee?”

Tweede Witte Fietsenplan

Al heeft het principe van delen inmiddels de hippe naam ‘deeleconomie’ gekregen, het is zo oud als de weg naar Rome; er was ooit een man met een paar broden en vissen die flink uitdeelde. En zelfvoorzienende dorpen bestaan ook al tijden. Toch zijn zulke dorpen, Transition Towns, weer helemaal hot. Het is een netwerk van actieve burgers die in hun eigen buurt samenwerken om hun omgeving duurzamer, socialer en minder afhankelijk van (fossiele) energie te maken. Hun drijfveer: op de overheid wachten duurt te lang, en als we het alleen doen, schiet het niet op.

Een vergelijkbare aanstormende trend is Sharing City. Nijmegen doet al mee, Seoul ook, Amsterdam komt eraan. De vraag is: wat heb je als stad nodig om op een bepaald welzijnsniveau te leven, en in hoeverre is dat er al? In zorgflats kun je bijvoorbeeld onderin één gereedschapskist neerzetten die iedereen mag gebruiken. Of je verzamelt alle ongebruikte fietsen, verft ze wit en creëert een tweede Witte Fietsenplan. Of: het onderdeel koken in de mantelzorg laat je regelen door Thuisafgehaald.nl, een online platform waarop je maaltijden kunt delen met buurtgenoten (en je bestrijdt zo tegelijk de voedselverspilling). Zo zorg je via het Sharing City-principe voor dezelfde welvaart tegen lagere kosten.

Geld verdienen met je benen

Als gezegd vliegen de ‘zelf doen-initiatieven’ je om de oren. Sommige blijven, andere stoppen. Hoe zal het bijvoorbeeld gaan met Bag & Buy, een crowdfunding-initiatief dat wil uitgroeien tot de eerste Nederlandse supermarkt zonder verpakkingen? Naast de genoemde ideeën kiezen we er nog een paar, verdeeld in vijf categorieën.

Eten

- Ruilrestaurant.nl: neem zelf je ingrediënten mee en kook met elkaar iets

verrassends!

- De moestuin! Leuk feitje: met een moestuin van 100 vierkante meter kun je twee personen voor een heel jaar voorzien van groente.

Spullen

- Ikgeefweg.nl: een landelijke Facebook-groep (met tientallen vertakkingen) waarin je spullen kunt weggeven of krijgen.
- Ruilen.nl: ruil jouw spullen of je talent.
- Tuintjeruilen.nl: de naam zegt het al.
- Je eigen bibliotheek: zet een krat naast je deur met boeken die je wilt uitlenen. Een briefje erbij dat voorbijgangers een boek mogen lenen, of zelf iets erbij zetten, en klaar.
- Darpdecade, een app waarmee je kleren kunt ruilen. Ook als je in het buitenland zit.

Vervoer

- Snappcar.nl/mywheels.nl: een auto lenen of huren. Chauffeur én passagier geven elkaar achteraf een cijfer. Maar of je dan nog zo ontspannen in de auto zit...?
- Toogethr: een carpool-app.

Verblijf

- Couchsurfing.org: bij een particulier logeren in je stad naar keuze. Populair bij studenten.

Menskracht

- Geluksroute: delen waar jij gelukkig van wordt en zo het geluk verspreiden, bijvoorbeeld free hugs, schilderworkshops en massages.
- Repair Café: breng je kapotte pc naar een café! Ook goed tegen eenzaamheid.
- Fietskoerier: jouw fietsbenen zijn geld waard! Met groeiende verkoop via internet groeit de behoefte aan goedkoop vervoer. Nog goed voor het milieu ook.
- Konnektid: passies delen. Jij leert iemand Spaans spreken, in ruil daarvoor leer jij ukelele spelen.

‘Zelf wasmiddel maken’

Hanna Pak (26), getrouwd en moeder van een jong dochtertje. In haar tuin staan sla, bieten en tomaten. “Ik kook en bak al jaren zonder pakjes, want het is goedkoper en soms kan ik het zelf veel lekkerder. Je moet natuurlijk wel lol hebben in koken. Binnenshuis gebruiken we voor onze dochter katoenen luiers. Goed voor portemonnee, milieu en gevoelige billetjes. Buitenshuis moet het wel praktisch blijven, dus dan gebruiken we ‘gewone’ luiers die net wat natuurlijker zijn. Mijn zus spot weleens: ‘die luiers die verteren waar je bij staat’.

Het meeste is ontstaan uit kostenbesparing, toen ik zwanger was en tijdelijk geen werk had. Ik ben toen zelf wasmiddel en allesreiniger gaan maken. Heel simpel, gewoon even googelen. Inmiddels werk ik weer, maar het zelfgemaakte wasmiddel is een blijvertje. Een blokje Marseillezeep, soda, water en klaar.

We kopen vaak spullen via Marktplaats, dus ons huis is een mix van nieuw en oud.

Ik ben groot fan van Airbnb! Voor nog geen 200 euro huurden we een appartement in het centrum van Buenos Aires. De eigenaar was een nette jongen die taxi’s regelde en iedere dag appte of het nog goed ging.”

Verder lezen?

www.deeleconomie.nl
www.erisgenoeg.com
www.durftevragen.com
www.spullendelen.com
www.transitiontowns.nl
www.nilsroemen.com

Hanna Pak is ook te gast in Eva’s Open Huis. Zaterdag 24 januari, 12.00-14.00 uur, NPO Radio 5